

Competențe profesionale și transversale în domeniul contabilității - partea a II-a -

Prof. univ. dr. Lucian CERNUȘCA, conf. univ. dr. Luiela Magdalena CSORBA

Universitatea „Aurel Vlaicu” din Arad

Abstract

The main purpose of this article is to study the perception of undergraduate and graduate students compared to the perception of employers regarding the professional and transversal competences required for gaining access to the labor market in the accounting field. For this purpose, we have conducted a descriptive, transversal market research which focused on a target group of 140 undergraduate/graduate students studying Accounting and 220 employers. The conclusion of the research was that, in order to achieve a successful career in accounting, undergraduate/graduate students should possess a set of strong transversal competences to complement the professional competences acquired and tested throughout the undergraduate and graduate university programs.

So that professional accountants can act as creators, mediators, keepers and reporters of sustainable value for the purpose of supporting the organization, the competences they partially acquired during the qualification and training activities will need to be constantly developed and improved throughout their entire career. Therefore, most of the individuals involved in our research believe that acquiring the membership of CECCAR by the Accountancy graduates can lead to a constant improvement of the competences required on the labor market and also to a successful career.

Key terms: professional competences, transversal competences, undergraduate/graduate students, employers, CECCAR, the rank-ordering method, the chi-squared test

Termeni-cheie: competențe profesionale, competențe transversale, studenți/masteranzi, angajatori, CECCAR, metoda ordonării rangurilor, testul chi pătrat

Clasificare JEL: M41, M49

To cite this article: Lucian Cernușca, Luiela Magdalena Csorba, *Competențe profesionale și transversale în domeniul contabilității (II)*, *CECCAR Business Review*, N° 9/2020, pp. 3-10, DOI: <http://dx.doi.org/10.37945/cbr.2020.09.01>

■ Obiectivul O2

În cadrul celui de-al doilea obiectiv ne propunem să identificăm percepția studenților/masteranzilor în raport cu cea a angajatorilor intervievați cu privire la șansele de dezvoltare a competențelor profesionale și transversale pentru un student de la profilul Contabilitate în vederea obținerii unei cariere de succes. În acest sens, vom testa următoarele ipoteze:

✓ **Ipoteza H₁:** Există o diferență de percepție între studenți/masteranzi și angajatori în ceea ce privește situația cea mai potrivită pentru un student de la profilul Contabilitate de a-și dezvolta competențele profesionale și transversale: i) să participe la programe de internship; ii) să nu fie angajat cu contract individual de muncă pe parcursul studiilor universitare, exceptând contractul de internship; iii) să participe la workshopuri, burse

Erasmus, programe Work & Travel, programe de formare continuă, conferințe ale studenților, mese rotunde, proiecte naționale și internaționale, școli de vară, cercuri științifice studențești, activități de voluntariat.

✓ **Ipoteza H_0 :** Nu există o diferență de percepție între studenți/masteranzi și angajatori în ceea ce privește situația cea mai potrivită pentru un student de la profilul Contabilitate de a-și dezvolta competențele profesionale și transversale: i) să participe la programe de internship; ii) să nu fie angajat cu contract individual de muncă pe parcursul studiilor universitare, exceptând contractul de internship; iii) să participe la workshopuri, burse Erasmus, programe Work & Travel, programe de formare continuă, conferințe ale studenților, mese rotunde, proiecte naționale și internaționale, școli de vară, cercuri științifice studențești, activități de voluntariat.

Pentru a testa ipotezele s-a folosit testul chi pătrat (al lui Karl Pearson). În acest context s-au parcurs următorii pași: definirea ipotezelor statistice, stabilirea pragului de semnificație „alfa” și a gradelor de libertate, definirea parametrului chi pătrat, definirea regiunii critice, calcularea valorii observate a parametrului și luarea deciziei.

Criterii de decizie:

- Pragul de semnificație: alfa = 0,05
- Numărul gradelor de libertate: $df = (nr. coloane - 1) \times (nr. linii - 1) = (5 - 1) \times (2 - 1) = 4$

i) Studenții de la profilul Contabilitate să participe pe parcursul studiilor universitare la programe de internship:

Tabelul 3. Frecvențe observate și teoretice (grupul 1 și grupul 2)

Observat / Teoretic	Dezacord total	Dezacord	Indiferent	Acord	Acord total	Total pe linii
Grupul 1	-/-	-/-	10/8	25/18	105/114	140/140
Grupul 2	-/-	-/-	9/11	22/29	189/180	220/220
Total pe coloane	-/-	-/-	19/19	47/47	294/294	360/360

$Chi^2_{\text{calculat}} = (10 - 8)^2/8 + (25 - 18)^2/18 + (105 - 114)^2/114 + (9 - 11)^2/11 + (22 - 29)^2/29 + (189 - 180)^2/180 = 6,43$

Sursa: Rezultatele obținute în urma implementării chestionarului.

Calculul valorii observate a parametrului:

$Chi^2_{\text{calculat}} = 6,43$, iar $Chi^2_{\text{critic}} = 9,488$

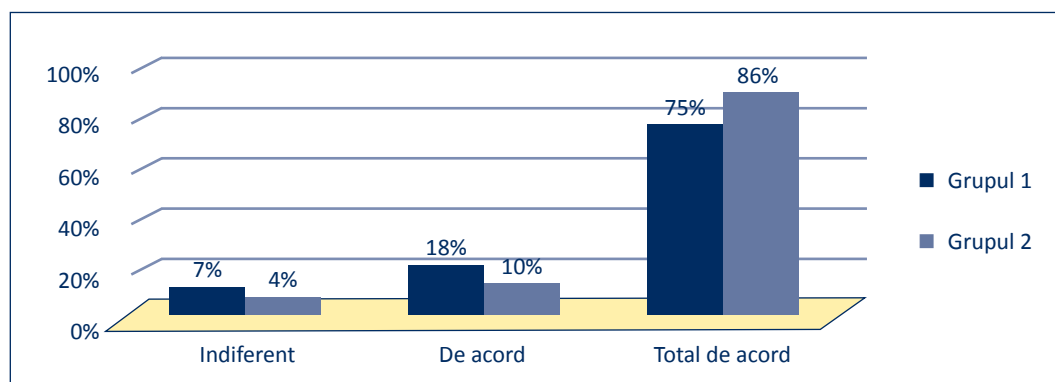

Figura 3. Opinia respondenților cu privire la participarea studenților la programe de internship pe parcursul studiilor universitare

Sursa: Rezultatele obținute în urma implementării chestionarului.

Majoritatea studenților/masteranzilor intervievați consideră că este potrivit pentru studenții la specializarea Contabilitate să participe pe parcursul studiilor universitare la programe de internship, în vederea dezvoltării competențelor profesionale și transversale, pentru accesul pe piața forței de muncă din domeniul contabilității (75% sunt total de acord, iar 18% sunt de acord). 7% dintre studenții/masteranzii intervievați sunt indeciși în legătură cu răspunsul la întrebarea adresată. Majoritatea angajatorilor chestionați împărtășesc aceeași opinie cu cea a studenților/masteranzilor (86% sunt total de acord, iar 10% sunt de acord). 4% dintre angajatorii intervievați sunt indeciși în legătură cu răspunsul la întrebarea adresată.

Luarea deciziei:

$\chi^2_{\text{calculat}} < \chi^2_{\text{critic}}$. Ipoteza H_1 se respinge și se acceptă ipoteza nulă. Prin urmare nu există o diferență de percepție între cele două grupuri-țintă în ceea ce privește oportunitatea oferită studenților/masteranzilor de la profilul Contabilitate de a participa la programe de internship pe parcursul studiilor universitare.

ii) Studenții de la profilul Contabilitate să nu fie angajați cu contract individual de muncă pe parcursul studiilor universitare, exceptând contractul de internship

Tabelul 4. Frecvențe observate și teoretice (grupul 1 și grupul 2)

Observat / Teoretic	Dezacord total	Dezacord	Indiferent	Acord	Acord total	Total pe linii
Grupul 1	25/14	39/24	9/7	26/41	41/54	140/140
Grupul 2	12/23	22/37	10/12	78/63	98/85	220/220
Total pe coloane	37/37	61/61	19/19	104/104	139/139	360/360

$\chi^2_{\text{calculat}} = (25 - 14)^2/14 + (39 - 24)^2/24 + (9 - 7)^2/7 + (26 - 41)^2/41 + (41 - 54)^2/54 + (12 - 23)^2/23 + (22 - 37)^2/37 + (10 - 12)^2/12 + (78 - 63)^2/63 + (98 - 85)^2/85 = 44,44$

Sursa: Rezultatele obținute în urma implementării chestionarului.

Calculul valorii observate a parametrului:

$\chi^2_{\text{calculat}} = 44,44$, iar $\chi^2_{\text{critic}} = 9,488$

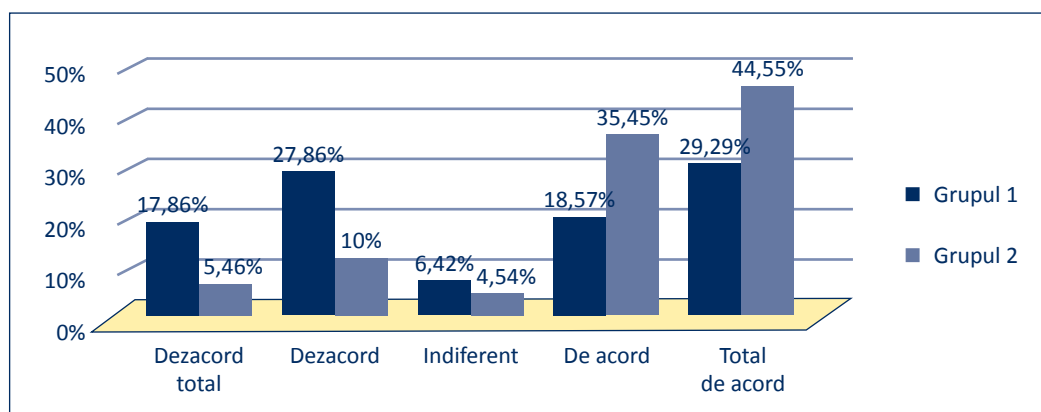

Figura 4. Opinia respondenților cu privire la situația ca studenții să nu fie angajați cu contract individual de muncă pe parcursul studiilor universitare, exceptând contractul de internship

Sursa: Rezultatele obținute în urma implementării chestionarului.

Mai mult de 50% dintre angajatorii intervievați consideră că nu este potrivit pentru studenții de la profilul Contabilitate să lucreze cu contract individual de muncă în timpul facultății, exceptând participarea la programe

de internship pentru dezvoltarea competențelor profesionale și transversale (44,55% sunt total de acord, iar 35,45% sunt de acord). 5,46% dintre angajatorii chestionați își exprimă dezacordul total, 10% sunt în dezacord, iar 4,54% sunt indeciși în legătură cu răspunsul la întrebarea adresată. Mai puțin de 50% dintre studenții/masteranzii care au completat chestionarul consideră că este util ca studenții de la profilul Contabilitate să fie angajați cu contract individual de muncă cu normă întreagă sau cu timp parțial în timpul studiilor universitare, în vederea dezvoltării competențelor profesionale și transversale (29,29% sunt total de acord, iar 18,57% sunt de acord). 17,86% dintre studenții/masteranzii chestionați își exprimă dezacordul total, 27,86% sunt în dezacord, iar 6,42% sunt indeciși în legătură cu răspunsul la întrebarea adresată.

Luarea deciziei:

$\text{Chi}^2_{\text{calculat}} > \text{Chi}^2_{\text{critic}}$. Ipoteza H_1 se acceptă și se respinge ipoteza nulă. Prin urmare există o diferență de percepție între cele două grupuri-țintă în ceea ce privește angajarea studenților/masteranzilor de la profilul Contabilitate cu contract individual de muncă cu normă întreagă sau cu timp parțial pe parcursul studiilor universitare, exceptând contractul de internship.

iii) Studenții de la profilul Contabilitate să participe pe parcursul studiilor universitare la workshopuri, burse Erasmus, programe Work & Travel, programe de formare continuă, conferințe ale studenților, mese rotunde, proiecte naționale și internaționale, școli de vară, cercuri științifice studențești, activități de voluntariat

Tabelul 5. Frecvențe observate și teoretice (grupul 1 și grupul 2)

Observat / Teoretic	Dezacord total	Dezacord	Indiferent	Acord	Acord total	Total pe linii
Grupul 1	-/-	-/-	-/-	14/10	126/130	140/140
Grupul 2	-/-	-/-	-/-	11/15	209/205	220/220
Total pe coloane	-/-	-/-	-/-	25/25	335/335	360/360

$\text{Chi}^2_{\text{calculat}} = (14 - 10)^2/10 + (126 - 130)^2/130 + (11 - 15)^2/15 + (209 - 205)^2/205 = 2,86$

Sursa: Rezultatele obținute în urma implementării chestionarului.

Calculul valorii observate a parametrului:

$\text{Chi}^2_{\text{calculat}} = 2,86$, iar $\text{Chi}^2_{\text{critic}} = 9,488$

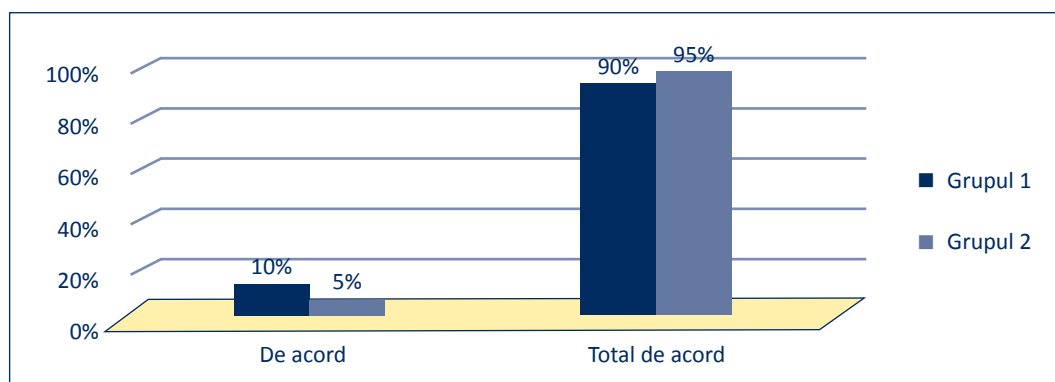

Figura 5. Opinia respondenților cu privire la participarea studenților pe parcursul studiilor universitare la workshopuri, burse Erasmus, programe Work & Travel, programe de formare continuă, conferințe, mese rotunde, proiecte naționale și internaționale, școli de vară, cercuri științifice studențești, activități de voluntariat

Sursa: Rezultatele obținute în urma implementării chestionarului.

Majoritatea studenților/masteranzilor intervievați consideră că este potrivit să participe pe parcursul studiilor universitare la workshopuri, burse Erasmus, programe Work & Travel, programe de formare continuă, conferințe ale studenților, mese rotunde, proiecte naționale și internaționale, școli de vară, cercuri științifice studențești, activități de voluntariat (90% sunt total de acord, iar 10% sunt de acord), în vederea dezvoltării competențelor profesionale și transversale și accesului pe piața muncii în domeniul contabilității. Majoritatea angajatorilor care au participat la completarea chestionarului împărtășesc aceeași opinie cu cea a studenților/masteranzilor intervievați (95% sunt total de acord, iar 5% sunt de acord).

Luarea deciziei:

$\text{Chi}^2_{\text{calculat}} < \text{Chi}^2_{\text{critic}}$. Ipoteza H_1 se respinge și se acceptă ipoteza nulă. Prin urmare nu există o diferență de percepție între cele două grupuri-țintă în ceea ce privește participarea studenților pe parcursul studiilor universitare la workshopuri, burse Erasmus, programe Work & Travel, programe de formare continuă, conferințe ale studenților, mese rotunde, proiecte naționale și internaționale, școli de vară, cercuri științifice studențești, activități de voluntariat.

■ Obiectivul O3

Ultimul obiectiv din cadrul cercetării are ca scop identificarea opiniei studenților/masteranzilor în raport cu cea a angajatorilor cu privire la necesitatea dezvoltării ulterioare a competențelor dobândite în cadrul programelor de studii universitare de către absolvenții specializării Contabilitate prin participarea acestora la examenul de acces la stagiul desfășurat în cadrul CECCAR în vederea obținerii calității de expert contabil.

În cadrul celui de-al treilea obiectiv vom testa ipotezele prezentate mai jos:

✓ **Ipoteza H_1 :** Există o diferență de percepție între studenții/masteranzii și angajatorii intervievați cu privire la importanța acordată obținerii de către absolvenții programelor de contabilitate a calității de membru CECCAR în vederea dezvoltării ulterioare a competențelor dobândite pe parcursul studiilor universitare.

✓ **Ipoteza H_0 :** Nu există o diferență de percepție între studenții/masteranzii și angajatorii intervievați cu privire la importanța acordată obținerii de către absolvenții programelor de contabilitate a calității de membru CECCAR în vederea dezvoltării ulterioare a competențelor dobândite pe parcursul studiilor universitare.

Tabelul 6. Frecvențe observate și teoretice (grupul 1 și grupul 2)

Observat / Teoretic	Foarte puțin important	Puțin important	Indiferent	Important	Foarte important	Total pe linii
Grupul 1	-/-	-/-	7/7	21/17	112/116	140/140
Grupul 2	-/-	-/-	11/11	22/26	187/183	220/220
Total pe coloane	-/-	-/-	18/18	43/43	299/299	360/360
$\text{Chi}^2_{\text{calculat}} = (7 - 7)^2/7 + (21 - 17)^2/17 + (112 - 116)^2/116 + (11 - 11)^2/11 + (22 - 26)^2/26 + (187 - 183)^2/183 = 1,78$						

Sursa: Rezultatele obținute în urma implementării chestionarului.

Calculul valorii observate a parametrului:

$\text{Chi}^2_{\text{calculat}} = 1,78$, iar $\text{Chi}^2_{\text{critic}} = 9,488$

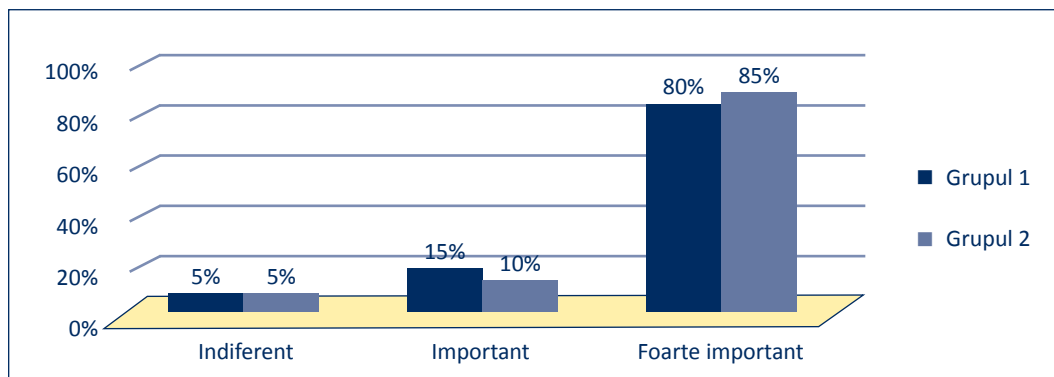

Figura 6. Opinia respondenților cu privire la necesitatea dezvoltării ulterioare a competențelor dobândite de către absolvenții specializării Contabilitate prin participarea acestora la cursurile de stagiu din cadrul CECCAR și obținerea calității de expert contabil

Sursa: Rezultatele obținute în urma implementării chestionarului.

Majoritatea studenților/masteranzilor intervievați consideră că este oportun ca absolvenții specializării Contabilitate să participe la examenul de acces la stagiul desfășurat în cadrul CECCAR și ulterior să obțină calitatea de membru al acestui corp profesional, în vederea dezvoltării competențelor profesionale și transversale necesare pe piața muncii din domeniu (80% consideră că este foarte important, iar 15% că este important). 5% dintre studenții/masteranzii chestionați sunt indeciși în legătură cu răspunsul la întrebarea adresată. Majoritatea angajatorilor intervievați împărtășesc aceeași opinie cu cea a studenților/masteranzilor (85% consideră că este foarte important, iar 10% că este important). 5% dintre angajatorii chestionați sunt indeciși în legătură cu răspunsul la întrebarea adresată.

Luarea deciziei:

$\chi^2_{\text{calculat}} < \chi^2_{\text{critic}}$. Ipoteza H_1 se respinge și se acceptă ipoteza nulă. Prin urmare nu există o diferență de percepție între studenții/masteranzii și angajatorii intervievați în ceea ce privește importanța acordată obținerii de către absolvenții specializării Contabilitate a calității de membru CECCAR în vederea dezvoltării ulterioare a competențelor dobândite în cadrul programelor de studii universitare.

Candidații care au absolvit examenul de acces la profesiile de expert contabil și contabil autorizat, organizat de CECCAR, vor participa la cursurile de stagiu, care se desfășoară timp de trei ani. După finalizarea acestei perioade se susține examenul de aptitudini în conformitate cu prevederile legale în vigoare.

Activitatea de stagiu se poate realiza pe lângă un tutore de stagiu sau în sistem colectiv, la nivelul fiecărei filiale CECCAR. Stagiarii vor efectua pe perioada stagiului lucrări cu caracter profesional, precum și acțiuni de pregătire deontologică și tehnică de specialitate. Regulamentul referitor la activitatea de stagiu, precum și la susținerea examenului de aptitudini în vederea obținerii calităților de expert contabil și contabil autorizat le oferă posibilitatea stagiarii ce au calitatea de angajați în cadrul unei societăți de profil care este membră CECCAR ca activitatea desfășurată să fie recunoscută ca perioadă de stagiu efectuată.

➔ Concluzii

Profioniștii contabili membri CECCAR care acționează pe piața serviciilor sunt indispensabili mediului de afaceri. Contabilitatea se poate transforma în arta de a asigura succesul durabil al unei companii doar în măsura în care profioniștii contabili posedă competențe profesionale și transversale solide. România are nevoie în această perioadă de contabili autorizați și experți contabili competenți pentru a obține performanțe.

Aspectele de bază urmărite în cadrul studiului realizat constau în formularea unor opinii ale studenților/masteranzilor de la profilul Contabilitate și ale angajatorilor cu privire la importanța acordată competențelor profesionale și celor transversale în vederea accesului absolvenților facultăților de profil pe piața forței de muncă din domeniu. Majoritatea respondenților la sondajul de piață consideră că este potrivit pentru studenți să participe la programe de internship pe parcursul studiilor universitare în vederea dezvoltării competențelor profesionale și transversale. 80% dintre angajatorii intervievați nu susțin angajarea studenților cu contract individual de muncă pe parcursul studiilor universitare, exceptând contractul de internship, ei neavând astfel posibilitatea să participe la cursuri, seminare, laboratoare și alte activități organizate de facultățile de profil. În comparație cu angajatorii, mai puțin de 50% dintre studenții/masteranzii intervievați consideră că este util ca studenții de la profilul Contabilitate să fie angajați cu contract individual de muncă cu normă întreagă sau cu timp parțial în timpul studiilor universitare pentru a-și dezvolta competențele profesionale și transversale.

Firmele vor fi din ce în ce mai mult interesate să angajeze tineri absolvenți ai specializării Contabilitate care dețin competențe transversale solide, fiind dispuse să investească ulterior în traininguri care să le dezvolte competențele profesionale de care au nevoie zilnic la locul de muncă ales. Acesta este și motivul pentru care au plasat pe primul loc competențele transversale atunci când li s-a solicitat în cadrul chestionarului să ierarhizeze cele zece cerințe din punctul de vedere al importanței pe care o acordă din perspectiva accesului pe piața forței de muncă din sfera contabilității. Respondenții consideră că ar fi util ca în timpul studiilor universitare studenții de la profilul Contabilitate să participe la workshopuri, burse Erasmus, programe Work & Travel, programe de formare continuă, conferințe ale studenților, mese rotunde, proiecte naționale și internaționale, școli de vară, cercuri științifice studențești, activități de voluntariat, pentru a-și dezvolta competențele profesionale și transversale.

Competențele profesionale și transversale dobândite pe parcursul activităților de calificare și instruire vor trebui dezvoltate și perfecționate continuu de-a lungul carierei profesionale. Este deosebit de importantă dezvoltarea ulterioară a competențelor dobândite în cadrul programelor de studii universitare de către absolvenții de la profilul Contabilitate prin participarea acestora la stagiul desfășurat în cadrul CECCAR în vederea obținerii calității de expert contabil.

Astfel, majoritatea celor care au participat la completarea chestionarului consideră că obținerea calității de membru CECCAR poate să ducă la îmbunătățirea permanentă a competențelor solicitate pe piața forței de muncă, precum și la succesul în cariera de contabil. Într-o lume aflată într-o perpetuă schimbare, profesioniștii contabili care activează în cadrul CECCAR trebuie să dobândească competențele necesare pentru a fi în măsură să furnizeze utilizatorilor interni și externi informații relevante, transparente și credibile, contribuind în acest fel la consolidarea pozițiilor acestora pe piața serviciilor contabile. Este o activitate căreia îi dă o expresie convingătoare sloganul CECCAR: „*ContaȚi pe Noi. ContaȚi, cu Noi. Întotdeauna!*”.

Bibliografie

1. Dobre, M. (2013), *Cât de mult cântăresc abilitățile „soft” la angajare?*, disponibil la <https://revistacariere.ro/leadership/piata-muncii-employment/cat-de-mult-cantaresc-abilitatile-%E2%80%9Esoft%E2%80%9D-la-angajare/>.
2. Ghani, E.K., Rappa, R., Gunardi, A. (2018), *Employers’ Perceived Accounting Graduates’ Soft Skills*, *Academy of Accounting and Financial Studies Journal*, Vol. 22, No. 5.
3. Gireadă, L. (2016), *Ce competențe îți vor fi necesare în 2020?*, disponibil la <https://revistacariere.ro/innovatie/studii-analize/ce-competente-iti-vor-fi-necesare-in-2020/>.

4. De Lange, P., Jackling, B., Gut, A.-M. (2006), *Accounting Graduates' Perceptions of Skills Emphasis in Undergraduate Courses: An Investigation from Two Victorian Universities*, *Accounting & Finance*, Vol. 46, No. 3, pp. 365-386.
5. Leggatt, J. (2019), *5 Tips to Enhance Your Accounting Skills This Year*, disponibil la www.intheblack.com/articles/2019/03/06/enhance-your-accounting-skills.
6. Patterson, R. (2019), *Hard Skills Vs Soft Skills: Why You Need Both to Succeed*, disponibil la <https://collegeinfo geek.com/hard-vs-soft-skills/>.
7. Pătrașcu, O. (2019), *Trei lucruri de testat și cultivat în HR: hard skills, soft skills și motivația*, disponibil la <https://www.octavianpatrascu.com/ro/2019/04/25/trei-lucruri-de-testat-si-cultivat-in-hr-hard-skills-soft-skills-si-motivatia/>.
8. Rebele, J.E., Kent, St.P. (2019), *A Commentary on Learning Objectives for Accounting Education Programs: The Importance of Soft Skills and Technical Knowledge*, *Journal of Accounting Education*, Vol. 48, pp. 71-79, disponibil la <https://doi.org/10.1016/j.jaccedu.2019.07.002>.
9. Robinson, K. (2019), *Changing Education Paradigms*, disponibil la https://www.ted.com/talks/sir_ken_robinson_changing_education_paradigms.
10. Stanciu, V. (2015), *Considerații privind auditul financiar în era Big Data*, *Audit Financiar*, Vol. 8, No. 128, pp. 3-9.
11. Wells, P., Gerbic, P., Kranenburg, I., Bygrave, J. (2009), *Professional Skills and Capabilities of Accounting Graduates: The New Zealand Expectation Gap?*, *Accounting Education*, Vol. 18, No. 4-5, pp. 403-420, disponibil la <http://dx.doi.org/10.1080/09639280902719390>.
12. World Economic Forum (2016), *The Future of Jobs. Employment, Skills and Workforce Strategy for the Fourth Industrial Revolution*, disponibil la http://www3.weforum.org/docs/WEF_Future_of_Jobs.pdf.
13. *Top 5 Reasons Negotiating Skills Are Needed in Business*, EC Sourcing Group Developmental Biology, Scott Gilbert, 10th edition, 2013.
14. <https://www.apr.ro/top-10-abilitati-pentru-2020/>
15. <https://www.hipo.ro/locuri-de-munca/angajatoridetop/articol/2334/TOP-10-skill-uri-cautate-de-cei-mai-mari-angajatori-in-2018>
16. <https://www.intheblack.com/articles/2019/09/01/creative-thinking-is-soft-skill-accountants-need>
17. <https://www.undelucram.ro/stire/top-8-soft-skills-pe-care-si-le-doresc-angajatorii-1642>